

ANSİYOLİTİK BENZODİAZEPİNLERİN TRAFİK KAZALARINI ARTIRMA RİSKLERİ

Kullanılan ansiyolitik benzodiazepinler (BZD) ya da Zopiclone (Imovane) trafik kazası riskini artırmaktadır. Dr. Tom Mac Donald, yaptığı araştırmasında şunu söylemektedir:

Ansiyolitik BZD'ler için bazı ikazlar gerekir. Çünkü uyuklamaya neden olurlar. Bu da araba kullanmak gibi dikkat gerektiren işlerde kişiyi etkiler. Bu ilaçları kullanan sürücülerde trafik kazası yapma riski yüksektir ve araba kullanmamaları için öğüt verilmelidir. (Lancet 1998; 352: 1331)

Tayside bölgesinde 19386 kişiyle yapılan bir araştırmada - bu kişiler 1992-1995 yılları arasında ilk trafik kazalarını yapan insanlardı - 1731 kişi en az bir çalışma ilacını kullanıyordu.

Çalışma ilaçları kategorileri nelerdir?
Trisiklik antidepresanlar (n=793 kişi)
Selektif seratonin re-uptake

inhibitörleri (n=334)

Benzodiazepinler (n=916)

Diğer antipsikoaktif ilaçlar (n=138)

Zopiclone, BZD reseptörlerine benzer reseptörler üzerinden etki eder. Bunun için aynı gurup altında yer alır. BZD ile olan risklerin çoğu hipnotik benzodiazepinlerden ziyade ansiyolitik benzodiazepinlere bağlı olarak görülmektedir. Anksiyolitik dozu arttığında, kaza yapma riski de artar. Bu durum uzun yarı ömrü benzodiazepinler için dikkate değerdir.

Araştırmacıların söylediğine göre, hipnotik benzodiazepinleri kullananlarda kaza riski artışı bulunmamıştır. Bunun nedeni hipnotiklerin gece alınıp, sonraki gün artık etkilerinin az olmasıdır. Bu böyleyken, ansiyolitikler gün boyunca alınabilirler ve bunları sürücülerini etkileyebileceği düşünülebilir.

Zopiclone her ne kadar kısa etkili de olsa artık etkiye sahip olduğundan sürücülerin çalışmasını bozar. Bu da zopiclone ile olan kazaların nedenini açıklar.

Sonuç olarak araştırmacılar şu karara varmaktalar: "Biz inanıyoruz ki ansiyolitik benzodiazepin kullanımı, yollardaki trafik kazalarının önlenabilir risk faktörüdür. Buna ait zorlayıcı deliller de vardır."

Bizler eczacı olarak bu tür ilaç kullananları araba kullanmak gibi dikkat gerektiren işleri yapmamaları konusunda uyarmalıyız. Buna benzer bir çalışmayı trafik şubesi ile beraber yapabiliriz. Kaç trafik kazası olmaktadır? Kaza yapanlar içinde bu ilaçlardan kullanan kaç kişi vardır? gibi...

ÇEVİRİCİ: The Pharmaceutical Journal, 1998 October 24:659

Aşağıdaki tabloda benzodiazepinlerin sınıflandırılmasını ve bu ilaçlara ait müstahzarları görmekteyiz.

Ec. Eser ÇUHADAROĞLU

MÜSTAHZAR ÖRNEKLERİ

1. BENZODİAZEPİN TÜREVİ ANKSİYOLİTİK VE SEDATİF MÜSTAHZARLARI'

a) Diazepam müstahzarları:

- Diazem Kapsül (Dilpa): 2 mg'lık, 5 mg'lık ve 10 mg'lık kapsül, 25 ve 50 kapsül/kutu (üçü de).

- Diazem Ampul 10 mg (Dilpa): 10 mg'lık drajeler. 50 Draje/kutu (ikisi de).

- Lizan (Nobel): 2 mg'lık ve 5 mg'lık kapsül. 25 Kapsül/kutu (2 mg'lık) ve 15 Kapsül/kutu (5 mg'lık).

- Nervium (Saba): 2 mg'lık 5 mg'lık tablet. 60 Tablet/kutu (2 mg'lık), 50 Tablet/kutu (5 mg'lık) ve 40 Tablet/kutu (10 mg'lık).

- Valibrin (Mulda): 2 mg'lık ve 5 mg'lık kapsül. 25 Kapsül/kutu (ikisi de).

b) Klordiazepoksid (K) müstahzarları:

i) Sadece klordiazepoksid içerenler:

- Librium Draje (Roche) : 5 mg'lık ve 10 mg'lık draje. 30 Draje/kutu (5 mg'lık) ve 20 Draje/kutu (10 mg'lık).

- Librium Ampul (Roche): 100 mg'lık ampul + 10 ml çözücü.

- Librizan (Roche): 25 mg'lık bölünebilir tablet. 25 Tablet/kutu.

- Elibrin (Mulda) : 5 mg'lık ve 10 mg'lık draje. 30 Draje/kutu (ikisi de).

- Libertin (Lafar) : 5 mg'lık draje. 50 Draje/kutu.

ii) Kombine müstahzarları:

- Librax (Roche) : 5 mg K ve 2.5 mg klidinyum bromür (antikolinerjik) içeren draje. 40 Draje/kutu.

- Libkol (Saba) : 5 mg K ve 2.5 mg pipenzolat metilbromür (antikolinerjik) içeren kapsül. 50 Kapsül/kutu.

- Librosil (Saba): 5 mg K ve 12 mg amitriptilîn-HCl (antidepresan) içeren tablet. 100 Tablet/kutu.

c) Medazepam müstahzarları:

- Nobrium (Roche): 5 ve 10 mg'lık kapsül. 30 Kapsül/kutu (5 mg'lık) ve 25 Kapsül/kutu (10 mg'lık).

- Nobraksin (Fako): 5 mg'lık, 10 mg'lık ve 25 mg'lık draje. 25 Draje/kutu (üçü de).

- Nobral (Nobel) : 5 ve 10 mg'lık kapsül. 50 Kapsül/kutu.

- Enobrin (İE) : Nobrium gibi.

d) Oksazepam (O) müstahzarları:

i) Sadece oksazepam içerenler:

- Adumbran (Tek): 10 mg'lık tablet. 25 Tablet/kutu.

- Serepax (Wyeth): 10 mg'lık ve 15 mg'lık tabletler. 20 Tablet/kutu. (ikisi de).

ii) Kombine müstahzarlar:

- Tranko-Buskas (Fako): 10 mg O ve 10 mg Hyoscine-N-butilbromür (antikolinerjik) içeren draje. 20 ve 40 Draje/kutu.

e) Klorazepat dipotasyum müstahzarları:

- Tranxilene (Sanovel): 5 ve 10 mg'lık kapsül. 30 Kapsül/kutu (ikisi de)

f) Alprazolam müstahzarları:

- Xanax (Eczacıbaşı): 0.5 mg'lık talet 30 Tablet/kutu.

g) Klobazam müstahzarları:

- Frisium (Türk Hoechst): 10 mg'lık tablet. 50 Tablet/kutu.

2. BENZODİAZEPİN TÜREVİ HİPNOTİK MÜSTAHZARLARI.

a) Nitrazepam müstahzarları:

- Mogadon (Roche): 5 mg'lık tablet. 10 Tablet/kutu.

b) Flurazepam müstahzarları:

- Dalmadorm (Roche, Almanya): 30 mg'lık filmtailet. 10 ve 20 Tablet/kutu.

c) Temazepam müstahzarları:

- Remestan (Wyeth, Almanya): 10 mg'lık ve 20 mg'lık kapsül. 20 Kapsül/kutu (ilki) ve 10 Kapsül/kutu (ikincisi).

d) Triazolam müstahzarları:

- Halcion (Upjohn, Almanya): 0.25 mg'lık ve 0.5 mg'lık tablet. 10, 20 ve 30 Tablet/kutu (ikisi de).

e) Flunitrazepam müstahzarları:

- Rohypnol Tablet (Roche): 2 mg'lık tablet. 10 Tablet/kutu.

- Rohypnol Ampul (Roche): 2 mg/1 ml'lik ampul, 5 Ampul/kutu (anestezide kullanılır).

Hipnosedatifler I: Genel Özellikleri ve Benzodiazepinler

TABLO 64.2
Çeşitli benzodiazepinlerin (BZ) etki sürelerine göre sınıflandırılması ve bazı bireysel özellikleri¹

Benzodiazepinler	Ana kullanılış amacı ²	Yaklaşık doz eşdeğeri (mg)	G.i. absorpsiyon hızları	Aktif metabolit üzerinden etki	Eliminasyon yarılanma ömrü	Diğer özellikler
I. Uzun etkiliiler						
Diazepam	Ank, Ak.	5	Hızlı	+	2-4 gün	En hızlı absorbe edilen BZ
Flurazepam	Hpn	15	Ortayla hızlı arası	+	2-3 gün	30mg dozda gündüz rezidüel etki kalır
Halazepam	Ank	20	Ortayla hızlı arası	+	2-4 gün	—
Klonazepam	Ak	1	Orta	+	2-3 gün	Antikonvulsan olarak kullanılır.
Klorazepat	Ank, Hpn.	7.5	Hızlı	+	2-4 gün	Aksiyeteli uykusuzlukta yararlı
Klordiazepoksid	Ank	10	Orta	+	2-4 gün	—
Prazepam	Ank	10	Yavaş	+	2-4 gün	—
II. Orta etki süreliiler						
Alprazolam	Ank Ad	0.5	Orta	0	14 saat	Antidepresan etkili BZ'dir.
Lorazepam	Ank	1	Orta	0	10-20 saat	Diğerlerinden fazla amnezi yapar
Nitrazepam	Hpn	5	Hızlı	0	28-21 saat	—
Oksazepam	Ank	15	Yavaş	0	8-12 saat	—
Temazepam	Hpn	15	Yavaşla orta arası	0	10-20 saat	—
III. Kısa etkiliiler						
Midazolam	Hpn, Ans	7.5-15	Orta	0	2-3 saat	—
Triazolam	Hpn	0.25	Orta	0	2-5 saat	Belirgin amnezi yapar, fiziksel bağımlılık yapma eğilimi yüksektir.

1. Gilin ve Byerev, 1990'dan yararlanarak hazırlanmıştır. 2. Ad: antidepresan, Ak: antikonvulsan, Ank: antikonvulsan, Ank: anksiyolitik, Ans: anestezi induksiyonu, Hpn: hipnotik. Diazepam, kloridiazepoksid ve klonazepam santral kas gevşetici olarak da kullanılır.